Veranderende dreiging? . . . Aanpassing van de tactiek!

MS Westelijke militaire deskundigen maken zich steeds meer zorgen over klaarblijkelijke wijzigingen in de richtlijnen waarop de planningsactiviteiten van de Warschau-Pactstaven zijn gebaseerd. Tot voor kort heeft de NAVO zich betrekkelijk veilig kunnen wanen, omdat het grote conventionele overwicht van de Oostblokstrijdkrachten in geval van nood redelijk zou kunnen worden gecompenseerd met de eventuele inzet van Westelijke tactische kernwapens, waaraan dan ook in het kader van de oorlogspreventie een grote afschrikkingswaarde werd gehecht. In de laatste tijd kan echter uit velerlei aanwijzingen worden opgemaakt dat de potentiële tegenstander zich erop toelegt die ,,vergroting van het verdedigende vermogen" al op voorhand te verhinderen of althans grotendeels te belemmeren. Immers, in een bepaalde fase is de NAVO voornemens haar tactische kernwapens uit de depots te halen — waar het geconcentreerde arsenaal met één slag zou kunnen worden vernietigd — en de TNF over te dragen aan de gevechtseenheden. Verschillende tekenen wijzen nu erop dat de WP-strijdkrachten worden geoefend in speciale acties tegen eenheden en installaties waar zich die wapens zullen bevinden. Voor dat doel rekent het Rode Leger op snelle doorstoten van zijn grondtroepen, op verrassende inzet van zijn luchtlandingseenheden, en op het gespecialiseerde optreden van zijn sabotagegroepen — ,,Speznaz" — die bij uitstek zijn geselecteerd en opgeleid voor in het bijzonder deze taken. De Westelijke experts besteden dan ook terecht zeer veel aandacht aan die speciale formaties, wier optreden in het NAVO-achtergebied wordt verwacht onmiddellijk voor, dan wel tegelijk met het begin van de vijandelijkheden.

Kenmerkend is bovendien dat de paraatheid van de Warschau-Pactstrijdkrachten in de voorbije maanden systematisch is opgevoerd. Daarmee werd kennelijk beoogd een voorheen niet bestaande ,,Blitzkriegcapaciteit" te ontwikkelen door de tot dusverre gebruikelijke voorbereidingstijd te reduceren tot niet meer dan luttele dagen, zoals een recent CIA-rapport wist te melden. Dat rapport wees ook op een typerende ingreep in een gang van zaken die in de Sovjet-Unie usance is: de benarde voedselsituatie heeft ertoe geleid dat de landbouwsector jaarlijks in de oogsttijd op grote schaal wordt gesteund door de transportmiddelen van de krijgsmacht, omdat het civiele transportwezen onmogelijk in de behoefte kan voorzien. Met die gewoonte werd evenwel in maart van dit jaar onverwachts gebroken. De vorige maal dat geen militair vervoer werd ingeschakeld voor de agrarische sector, was in 1968 . . . kort voor de interventie in Tsjechoslowakije!

Voorts is onlangs een deel van de Sovjetrussische nucleaire strijdkrachten in Oost-Europa voor het eerst sinds lang in staat van verhoogde paraatheid gebracht en werden verschillende Speznaz-detachementen verplaatst naar de DDR, Hongarije en Tsjechoslowakije; in laatstgenoemd land werd de duur van de dienstplicht voor kernwapenpersoneel gebracht van twee op drie jaar. Voegt men dan daarbij nog informatie over het vergroten van de wapen-, tank- en munitieproduktie, over het voor militaire attachés gesloten verklaren van bepaalde, vroeger toegankelijke gebieden als bijvoorbeeld Leningrad, en over het verminderen van de civiele-vliegtuigfabricage ten faveure van de militaire produktie, dan ontstaat alles bijeengenomen een beeld dat verontrustender is dan menigeen graag zou zien.

Het is overigens niet de bedoeling in deze kolommen het zaad van paniek te zaaien. Echter, ontkennen van realiteiten is even onverstandig als het overbekende gedrag van de bedreigde struisvogel. Veel beter is het, het opstapelen van de on-

weerswolken te blijven gadeslaan en tijdig daaruit te concluderen dat het raadzaam is beschermende maatregelen te treffen zolang daarvoor nog tijd kan worden gevonden. In militaire termen vertaald wil dat zeggen dat de dreiging moet worden onderkend èn geanalyseerd om ter rechter tijd de juiste tegenzetten te kunnen doen en de tegenstander te beletten zijn doelen met wapengeweld te bereiken.

Dat houdt in dat de tactische doctrines voor het optreden van de onderscheiden krijgsmachtdelen regelmatig moeten worden doorgelicht, kritisch beoordeeld op hun werkelijke waarde, en aangepast, verbeterd en vernieuwd wanneer dat noodzakelijk blijkt. Vanzelfsprekend is men op de verantwoordelijke staven doorlopend met dat proces doende. De voortgang is evenwel traag, de resultaten laten vaak veel te lang op zich wachten. En daaruit vloeit dan weer het verwijt voort dat de militaire leiding zich grondig pleegt voor te bereiden op de vorige oorlog, waardoor zij gevaar loopt de komende te verliezen. Het mag daarom wel degelijk worden toegejuicht als er weer eens een knuppel wordt geworpen in het hok van de slapende of doezelende hoenders. Wie op die wijze beweging wil trachten te brengen in wat reeds te lang verstarde, heeft altijd kunnen rekenen op steun en medewerking van het eigen vaktijdschrift de Militaire Spectator. Dat de redactie in zulke gevallen bereid was minstens de deur van het hoenderhok open te houden, is uiteraard bekend en is in het recente verleden onder meer nog weer duidelijk gebleken uit de publikatie van belangwekkende artikelen als ,,Verdedigen! . . . maar hoe?" (*Mil. Spect.* **146**(1977)(3)99), ,,Vechten met vuur. Een conceptie van het verdedigend gevecht in de jaren '80" (*Mil.Spect.* **148**(1979)(11)490) en de kortelings geplaatste artikelenreeks over het militaire management, alsmede de verhelderende discussies die daarover werden gevoerd.

Ook nu weer staat een interessant artikel op het programma. Als mogelijke ,,knuppel" fungeert dan een uitgebreide toelichting op achtergronden en hoofdzaken van de nieuwe verdedigingsconceptie waarvan het raamwerk zal worden gepresenteerd in het komende decembernummer en het daarop volgende januarinummer. Weliswaar was het oorspronkelijk de bedoeling die presentatie op te nemen in het thans voorliggende nummer, maar de daarin beschikbare ruimte liet zulks niet toe. Het lijdt geen twijfel of de gedegen beschouwing over een zo essentieel onderwerp als de aanpassing van de tactische conceptie zal in een lang gevoelde behoefte kunnen voorzien!

KONINKLIJKE VERENIGING TER BEOEFENING VAN DE KRIJGSWETENSCHAP

Op *maandag 5 november 1984* te 19.30 uur houdt de vereniging voor leden en introducé(e)s een bijeenkomst in het Nederlands Congresgebouw te Den Haag, waar luitenant-generaal der infanterie b.d. A. T. W. Gijsbers, oud-commandant 1 Lk, een inleiding zal houden over

Legervorming

Na de voordracht wordt, als gebruikelijk, gelegenheid tot discussie geboden.

Introductie: d.t.v. de secretaris, Ikol W. F. Anthonijsz, Frederikkazerne, gebouw 110, Postbus 90701, 2509 LS Den Haag (tel. tijdens diensturen (070) 73 24 33).